

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม โดยผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของชุมชน การเตรียมความพร้อมของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล สถานที่ตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ทักษะในการปฏิบัติงาน เทคโนโลยีที่ใช้ในการส่งเสริม การประชาสัมพันธ์ และงบประมาณในการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม

2. การเตรียมความพร้อมของชุมชน การเตรียมความพร้อมของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล สถานที่ตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ทักษะในการปฏิบัติงาน เทคโนโลยีที่ใช้ในการส่งเสริม การประชาสัมพันธ์ และงบประมาณในการบริหารจัดการ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม

5.1 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 132 ศูนย์ และเกษตรกรที่อยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 138,523 ครัวเรือน โดยกลุ่มตัวอย่างของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล และจำนวนตัวอย่างของเกษตรกรในเขตรับผิดชอบของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม 2 ชั้น (Two – Stage Cluster Sampling) คือ ชั้นแรกกลุ่มตัวอย่างศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคามในการศึกษา จำนวน 132 ศูนย์ ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก เพื่อให้ได้จำนวนรายชื่อของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการแจกแบบสอบถามการวิจัยที่ได้จากการคำนวณ ด้วยสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane . 1973 : 59)

และชั้นที่สอง กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จำนวน 399 ครอบครัว โดยทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยวิธีการกำหนดช่วงของเลขที่บ้านในแต่ละอำเภอ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ชุด

เครื่องมือชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วย ข้อคำถามข้อมูลทั่วไปของผู้ผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ที่ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลทั่วไปของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คิดเป็นร้อยละเพื่อนำมาบรรยายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จำนวน 35 ปัจจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งเป็นข้อคำถามถึงระดับความสามารถในการจัดการด้านต่างๆของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล โดยให้เลือกตอบได้ตามระดับความสามารถในการจัดการ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล นั้น ๆ มีเกณฑ์วัดความสามารถในการจัดการ การให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้ตามรูปแบบวิธีการจัดการ ตามวิธีการมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ . 2542 : 138) ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง	ถูกต้องหรือเป็นจริงสูงมาก
คะแนน 4 หมายถึง	ถูกต้องหรือเป็นจริงสูง
คะแนน 3 หมายถึง	ถูกต้องหรือเป็นจริงปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง	ถูกต้องหรือเป็นจริงต่ำ
คะแนน 1 หมายถึง	ถูกต้องหรือเป็นจริงต่ำมาก

การประเมินค่าระดับความสามารถในการจัดการ การให้บริการของศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ถูกต้องหรือเป็นจริงสูงมาก

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ถูกต้องหรือเป็นจริงสูง

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ถูกต้องหรือเป็นจริงปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ถูกต้องหรือเป็นจริงต่ำ

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ถูกต้องหรือเป็นจริงต่ำมาก

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆของผู้ตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกษตรกรในเขตรับผิดชอบการให้บริการ ของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานบางประการทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ของผู้ตอบแบบ สัมภาษณ์ **Rajabhat Mahasarakham University**

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ข้อคำถามข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป คิดเป็นร้อยละ เพื่อนำมาบรรยาย คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการให้บริการของศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นข้อคำถามที่สอบถามถึงความคิดเห็น ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ คิดเป็นร้อยละ เพื่อนำมาบรรยายถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการ ของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ประกอบด้วยด้านต่างๆ ดังนี้

2.1 ความสะดวกที่ได้รับบริการจากศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการ เกษตรประจำตำบล

2.2 ข้อมูลที่ได้รับบริการจากศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล

2.3 คุณภาพบริการที่ได้รับจากศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรม SPSS for windows สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment corelation coefficient) และวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple linear regression analysis) ด้วยวิธี Enter

5.2 สรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. สรุปผลข้อมูลพื้นฐานของผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า

1.1 เพศของผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย

1.2 อายุของผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคามที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุเฉลี่ย 43 ปี

1.3 ช่วงระดับตำแหน่งของผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคามที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งอยู่ระดับ 4 – 5

1.4 ระดับการศึกษาของผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

1.5 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล ส่วนใหญ่มีระยะเวลาเฉลี่ย 3.99 ปี

2. สรุปผลผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้านการเตรียมความพร้อมของชุมชน การเตรียมความพร้อมของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล สถานที่ตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ทักษะในการปฏิบัติงาน เทคโนโลยีที่ใช้ในการส่งเสริม การประชาสัมพันธ์ และงบประมาณในการบริหารจัดการกับการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม

พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 7 ปัจจัยมีความสัมพันธ์กับการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 ปัจจัย โดยปัจจัยอิสระ ดังกล่าวมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำ กับการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งการเตรียมความพร้อมของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการ

เกษตรประจำตำบล (X1) มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์ (X6) ส่วนเทคโนโลยีที่ใช้ในการส่งเสริม (X5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม

พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 มี 3 ตัวแปร คือ ทักษะในการปฏิบัติงาน เทคโนโลยีที่ใช้ในการส่งเสริม และการประชาสัมพันธ์

4. ข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่าผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคามส่วนใหญ่มีความต้องการ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

4.1 ต้องการให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ดังนี้

4.1.1 สร้างที่ทำการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานให้มีความพร้อมในการดำเนินงาน

4.1.2 กำหนดยุทธศาสตร์และรูปแบบในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลให้มีความชัดเจน เป็นรูปธรรม สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

4.1.3 ฝึกอบรมความรู้และทัศนศึกษาศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลต้นแบบ แก่คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

4.1.4 จัดสรรงบประมาณในการบริหารงานให้เพียงพอและต่อเนื่อง โดยโอนงบประมาณให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลโดยตรง

4.1.5 จัดสวัสดิการให้คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ตามความเหมาะสม

4.1.6 ประชาสัมพันธ์ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และผลงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลทางสื่อต่างๆอย่างต่อเนื่อง

4.1.7 ให้มีลูกจ้างประจำหรือนักเกษตรเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

4.1.8 ควรมีการบูรณาการระหว่างกรมต่างๆในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

4.2 ต้องการให้สำนักงานเกษตรจังหวัดดำเนินการเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ดังนี้

4.2.1 จัดสรรงบประมาณในการบริหารงานให้เพียงพอและต่อเนื่อง โดยโอนงบประมาณให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล โดยตรง

4.2.2 นิเทศงานอย่างสม่ำเสมอและให้กำลังใจแก่ผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในการทำงาน

4.2.3 ฝึกอบรมให้ความรู้และจัดทัศนศึกษาศูนย์บริการต้นแบบแก่คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

4.2.4 กำหนดยุทธศาสตร์และรูปแบบในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ให้มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

4.2.5 สนับสนุนเอกสารวิชาการให้เพียงพอและต่อเนื่อง

4.2.6 ประชาสัมพันธ์บทบาทและผลงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลทางสื่อต่างๆอย่างต่อเนื่อง

4.3 ต้องการให้สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

4.3.1 นิเทศงานอย่างสม่ำเสมอและให้กำลังใจในการทำงาน

4.3.2 ฝึกอบรมให้ความรู้และจัดทัศนศึกษาศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลต้นแบบแก่คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

4.3.3 ให้เกษตรอำเภอร่วมประชุมประจำเดือนคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

4.3.4 จัดทีมงานช่วยในการปรับปรุงศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในด้านอาคารสถานที่ ข้อมูลประจำศูนย์และวัสดุอุปกรณ์ในการให้บริการ

4.4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

4.4.1 ให้ผู้บริหารทุกระดับประสานงานสร้างความเข้าใจกับองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เห็นความสำคัญของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

4.4.2 ประชาสัมพันธ์บทบาทและผลงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลทางสื่ออย่างต่อเนื่อง

5.3 อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม สามารถนำมาอภิปรายเพื่อตอบข้อคำถามตามวัตถุประสงค์การศึกษาได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ด้านการเตรียมความพร้อมของชุมชน การเตรียมความพร้อมของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล สถานที่ตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ทักษะในการปฏิบัติงาน เทคโนโลยีที่ใช้ในการส่งเสริม การประชาสัมพันธ์ และงบประมาณในการบริหารจัดการกับการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม

ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีความความสัมพันธ์กับการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 ปัจจัย คือ การเตรียมความพร้อมของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล สถานที่ตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ทักษะในการปฏิบัติงาน เทคโนโลยีที่ใช้ในการส่งเสริม และการประชาสัมพันธ์ โดยปัจจัยอิสระดังกล่าวมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำ กับการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งการเตรียมความพร้อมของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์ ส่วนเทคโนโลยีที่ใช้ในการส่งเสริม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ และสอดคล้องกับ แนวคิดหลักการบริหารงานคุณภาพที่กล่าวไว้ว่า การที่จะบริหารงานให้มีคุณภาพนั้นควรกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการทำงานโดยการจัดทำระบบคุณภาพ เช่น โครงสร้างองค์กร หน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรแต่ละตำแหน่ง ตลอดจน คู่มือต่างๆในการทำงาน จัดทรัพยากรให้เพียงพอเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์กับผู้มารับบริการและควบคุมข้อบกพร่องที่จะเกิดขึ้น โดยตรวจสอบ วิเคราะห์และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความพึงพอใจให้ผู้รับบริการสูงสุด

เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ บุปผา มงคลศิลป์ (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้วิธีการส่งเสริมแบบต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ คือ เกษตรอำเภอและผู้ช่วยเกษตรอำเภอ ทั้ง 8 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จำนวน 90 คนพบว่า ในการออกไปส่งเสริมให้แก่เกษตรกร นั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอส่วนใหญ่จะใช้วิธีการส่งเสริมตั้งแต่ 2 วิธีขึ้นไปประกอบกัน โดยให้เหตุผลว่าจะช่วยกระตุ้นความสนใจของเกษตรกร ได้ดีกว่าใช้เพียงวิธีเดียว วิธีการส่งเสริมที่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอใช้กันมากที่สุด คือ การบรรยายซึ่งใช้ร่วมกับการสาธิต รองลงมา คือ การไปเยี่ยมเยียนเกษตรกร ที่บ้าน และไร่ นา ในขณะที่เดียวกันก็ใช้วิธีสอนทักษะควบคู่ไปด้วย เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ สุภาพ บุญรัตน์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาในเรื่องทัศนคติของเกษตรกรตำบลต่อระบบส่งเสริมการเกษตรใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่าในด้านทัศนคติต่อระบบส่งเสริมการเกษตรนั้น เกษตรตำบลมีทัศนคติต่อการฝึกอบรมประจำเดือน การประชุมประจำเดือน การเยี่ยมเกษตรกร และมีทัศนคติปานกลาง ต่อศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมทั้งหมด 3.48 แสดงว่าเกษตรกรตำบลมีทัศนคติที่ดีต่อระบบส่งเสริมการเกษตรใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กังสดาล ชัยยศ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจังหวัดอุดรธานีและจังหวัดเลยที่มีต่องานเกษตรสัมพันธ์ พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่มีต่องานเกษตรสัมพันธ์ทั้ง 6 ด้าน ผู้ให้ข้อมูลเห็นด้วยในระดับสูงต่องานเกษตรสัมพันธ์ในด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดนิทรรศการและการจัดงาน ด้านการประกวดพืช และกิจกรรมการเกษตร ด้านการผลิตวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการเผยแพร่ การผลิตเอกสารสิ่งพิมพ์ เพื่อสนับสนุนการเผยแพร่ และด้านการเผยแพร่เทคโนโลยีการเกษตรทางหอกระจายข่าว ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่มีต่องานเกษตรสัมพันธ์กับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และความน่าเชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่เกษตรสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่มีต่องานเกษตรสัมพันธ์

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดมหาสารคาม

ตามที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ว่า การเตรียมความพร้อมของชุมชน การเตรียมความพร้อมของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล สถานที่ตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ทักษะในการปฏิบัติงาน เทคโนโลยีที่ใช้ในการส่งเสริม

การประชาสัมพันธ์ และงบประมาณในการบริหารจัดการเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 ตัวแปร ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ทักษะในการปฏิบัติงาน เทคโนโลยีที่ใช้ในการส่งเสริม และการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1 ทักษะในการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งสอดคล้องและใกล้เคียงกับงานวิจัยของ อุ่นเรือน มงคลชัย (2540 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการงานบริหารบุคคลของเจ้าหน้าที่บุคคลในมหาวิทยาลัยขอนแก่นภายหลังจากการให้กิจกรรมแทรกแซง ผู้ให้บริการมีความเข้าใจในกฎระเบียบและหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานดีขึ้น ทำให้ผู้รับบริการมีคุณภาพที่ดี ส่งผลให้ทัศนคติของผู้รับบริการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี อันเป็นผลให้ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในการบริการ เนื่องจากได้รับความสะดวก รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการมากขึ้น โดยกล่าวไว้ว่า การทำงานให้สำเร็จและมีประสิทธิภาพต้องยึดหลัก 3 ร. คือ ริเริ่ม รวดเร็ว เรียบร้อย มีลักษณะของการบริการที่ดี มีกิริยาที่สุภาพเรียบร้อย มีความขยัน อดทน จริงใจในการทำงาน มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้มารับบริการ ไม่ประจบ สอพลอ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงาน มีจิตสำนึกในการให้บริการ ตลอดจนมีทักษะในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ได้ดี

ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลจะปฏิบัติงานได้ดีเพียงใดนั้น ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของงาน การที่จะให้งานส่งเสริมการเกษตรประสบความสำเร็จได้นั้นจึงจำเป็นต้องมีการเพิ่มเติม ฝึกฝน ในด้านทักษะในการปฏิบัติงานให้แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรอย่างสม่ำเสมอ

2.2 เทคโนโลยีที่ใช้ในการส่งเสริม มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งสอดคล้องและใกล้เคียงกับงานวิจัยของ อัจฉนา ดวงปัญญา (2529 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การที่มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบลเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาระดับตำบลและเกษตรกรได้รับเทคโนโลยีการเกษตรแผนใหม่ แล้วนำเทคโนโลยีการเกษตรนั้นไปปรับใช้ในกิจกรรมของตนเองจะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น เกษตรกรจะมี

ความพึงพอใจในตัวของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และเมื่อเกษตรกรประสบปัญหา การเกษตรอีก ครั้งก็จะมาขอรับคำแนะนำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาต่อไป และยังสอดคล้อง และใกล้เคียงกับงานวิจัยของ สุรชัย ชันชัยภูมิ (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ประสิทธิภาพการให้บริการงานทะเบียนราษฎร อยู่ในระดับสูงมากที่สุดและการบริหารด้านเทคโนโลยี โดยมีการนำเอาเทคนิคบริหารมาประยุกต์ใช้ และเทคนิคที่นิยมใช้มากที่สุดคือ การบริการที่จุดเดียว และยังสอดคล้องกับทฤษฎีความพึงพอใจต่อ บริการที่ มิลเลทท์ (Millet. 1954 : 397 – 400 ; อ้างถึงใน กฤษฎี โปธิชนะพันธ์. 2542 : 13) ที่ได้กล่าวถึง ความพึงพอใจในการบริการ พบว่า จะต้องมึลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ

1. การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน หมายถึง ผู้รับบริการจะได้รับการดูแลอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก โดยใช้มาตรฐานการบริการเดียวกัน
2. การให้บริการที่ตรงต่อเวลา หมายถึง การให้บริการที่ตรงต่อเวลาตรงตามความต้องการ
3. การให้บริการอย่างเพียงพอ หมายถึง การให้บริการที่เพียงพอและเหมาะสม
4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การให้บริการอย่างสม่ำเสมอและดูแลจนกว่าผู้ป่วยจะหาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

5. การให้บริการอย่างก้าวหน้า หมายถึง การให้บริการที่มีการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพและความสามารถให้เทคโนโลยีที่ทันสมัย สนองความต้องการของประชาชนอยู่เสมอ

ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า เป็นแนวคิดและหลักการเดียวกันกับการดำเนินงานของศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ที่ให้แนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการส่งเสริมการเกษตร ด้วยการสร้างรูปแบบของกระบวนการเรียนรู้ โดย พัฒนาชุมชนท้องถิ่นระดับตำบล ให้เป็นศูนย์รวมในการรับและถ่ายทอดเทคโนโลยีทุกด้านแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) พร้อมทั้งการจัดการระดมบุคลากรและงบประมาณลงไปสนับสนุนในพื้นที่ในลักษณะบูรณาการเพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติและสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้ จะสามารถลดปัญหาการซ้ำซ้อนในการทำงานของภาคราชการ ลดความซ้ำซ้อนการสนับสนุน ปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกร และเป็นการปรับปรุงระบบการส่งเสริมการเกษตรให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้

2.3 การประชาสัมพันธ์ มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รีน ช่างสาร (2537 : 46) พบว่า การให้บริการที่ดีต้องมีการประชาสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งเมื่อหน่วยงานมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึง สิทธิ หน้าที่ ในการขอรับบริการจะมีผลให้ประชาชนที่มารับบริการ

เกิดทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงานและมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบ ขั้นตอน วิธีการขอรับบริการ ได้อย่างครบถ้วน ซึ่งส่งผลให้การบริการของหน่วยงานเกิดความถูกต้อง รวดเร็วและครบถ้วน ทั้งนี้การประชาสัมพันธ์เป็นปัจจัยหนึ่งที่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ด้วย

3. **ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆที่เกี่ยวข้อง** พบว่า ผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ส่วนใหญ่ต้องการให้กรมส่งเสริมการเกษตรสร้างที่ทำการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล พร้อมให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อให้มีความพร้อมในการดำเนินงานและยังต้องการให้กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดยุทธศาสตร์และรูปแบบในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ให้มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิทย์ เศษโก (2545 : 53) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ของผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเห็นด้วยอย่างยิ่งในประเด็นที่ทำการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ควรมีห้องเป็นเอกเทศ จึงจะสามารถดำเนินการได้อย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งเป็นเพราะว่าในปัจจุบันที่ทำการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ส่วนใหญ่จะอาศัยอาคารของสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล บางแห่งจะอยู่ร่วมกันในห้องทำงานเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และบางแห่งจะอยู่มุมใดมุมหนึ่งของอาคาร ไม่มีห้องเป็นเอกเทศ จึงไม่สามารถจัดแสดงข้อมูลได้ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด และยังสอดคล้องกับแนวคิดหลักการบริหารงานคุณภาพ ที่กล่าวไว้ว่า การที่จะบริหารงานให้มีคุณภาพนั้นควรกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการทำงานโดยการจัดทำระบบคุณภาพ เช่น โครงสร้างองค์กร หน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรแต่ละตำแหน่ง ตลอดจนคู่มือต่างๆในการทำงาน จัดทรัพยากรให้เพียงพอเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์กับผู้รับบริการและควบคุมข้อบกพร่องที่จะเกิดขึ้น โดยตรวจสอบ วิเคราะห์และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความพึงพอใจให้ผู้รับบริการสูงสุดส่วนข้อเสนอแนะที่ผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ต้องการให้สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอให้ความช่วยเหลือส่วนใหญ่ ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณในการบริหารงานให้เพียงพอและต่อเนื่อง โดยโอนงบประมาณให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล โดยตรง และควรมีการติดตามนิเทศงานอย่างสม่ำเสมอพร้อมให้กำลังใจแก่ผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และประการต่อมาคือ ควรดำเนินการฝึกอบรม

ให้ความรู้และจัดทัศนศึกษาดูงานแก่คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ให้เข้าใจบทบาท หน้าที่ของตนเอง เพื่อจะได้บริหารงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดมาตรฐานระบบบริหารคุณภาพ ISO 9000 ที่กล่าวว่า องค์กรต้องกำหนด และยึดกระบวนการในการทำงานต่างๆตามภารกิจของตน เพื่อให้มั่นใจว่า " บริการ " เป็นไปตามที่ผู้มาขอรับบริการต้องการ โดยจัดระบบการบริหารงานคุณภาพไว้เป็นเอกสาร ความรับผิดชอบของผู้บริการและการจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอทั้งทรัพยากรบุคคล โดยสรรหา คัดเลือกหรือฝึกอบรม เพิ่มทักษะ และการจัดสรรทรัพยากรอื่นๆเช่น ข้อมูล ข่าวสาร อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นตลอดจนสภาพแวดล้อมในการทำงานและนอกจากนี้ยังสอดคล้องและใกล้เคียงกับงานวิจัยของ สุวิทย์ เศษโก (2545 : 55) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นต่อการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พบว่า ผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ส่วนใหญ่ มีความเห็นด้วยอย่างยิ่งที่ว่าวิทยากรเกษตรกรทุกคนต้องผ่านการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะในการถ่ายทอดความรู้หรือทักษะในการทำงานในหน้าที่ซึ่งจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการติดตามนิเทศงาน โดยภาพรวมแล้วผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ส่วนใหญ่เห็นด้วยต่อการติดตามนิเทศงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

5.4.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

จากผลการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

ปัจจัยที่ช่วยให้การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ได้แก่

- 1) ผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ควรศึกษาถึงบทบาทหน้าที่ในฐานะผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้และสามารถนำความรู้ที่ศึกษาไปปฏิบัติได้ทันที เช่น

1.1) การถ่ายทอดเทคโนโลยี

1.1.1) การจัดทำแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จากความต้องการของชุมชนรวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการถ่ายทอดเทคโนโลยี

1.1.2) ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยเตรียมการก่อนการถ่ายทอดเทคโนโลยี ได้แก่

(1) การจัดทำหลักสูตร การคัดเลือกเกษตรกร จัดทำกำหนดการ จัดเตรียมสถานที่และเอกสาร จัดหางบประมาณ และจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์

(2) การสร้างกระบวนการเรียนรู้ของเกษตรกร ประสานงานและอำนวยความสะดวก รวมทั้งการสร้างบรรยากาศ และสร้างสัมพันธภาพที่ดีในระหว่างการถ่ายทอดเทคโนโลยี

(3) การประเมินผลการเรียนรู้ ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่เกษตรกรได้รับจากการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพของเกษตรกร

1.1.3) รายงานผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยการประมวลสรุปผลการเรียนรู้และความพึงพอใจของเกษตรกร ตลอดจนกิจกรรม หรือวิสาหกิจที่เกิดจากการถ่ายทอดเสนอต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ สำนักงานเกษตรอำเภอ และสำนักงานเกษตรจังหวัด

และเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ควรจัดทำรายงานผลการถ่ายทอดเทคโนโลยีในภาพรวมของศูนย์บริการ

1.1.4) จัดทำทะเบียนประวัติโดยการรวบรวมข้อมูลรายละเอียดของเกษตรกรผู้ผ่านการ

ถ่ายทอดเทคโนโลยีในแต่ละเรื่อง จัดแยกออกเป็นหมวดหมู่ตามสาขาอาชีพรวมทั้งการรวบรวมข้อมูลของวิทยากรที่ถ่ายทอดความรู้ จัดแยกเป็นวิทยากรจากหน่วยงานราชการและวิทยากรเกษตรกร

1.2) การจัดทำข้อมูลพื้นฐานการเกษตร

1.2.1) ข้อมูลพื้นฐานประจำตำบล โดยการรวบรวมข้อมูลประจำตำบลที่มีทั้งหมดมาปรับปรุงจัดทำในรูปแบบต่างๆ ที่เข้าใจง่าย เช่น รูปแผนที่ ตารางรูปภาพ แล้วนำเสนอในเวทีชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นปัจจุบันและจัดทำเป็นเอกสารข้อมูลหลักของตำบล เพื่อประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลและการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ

1.2.2) ข้อมูลภาวะการผลิตพืช ประมง ปศุสัตว์ โดยใช้กระบวนการการมีส่วนร่วม และ ผ่านการวิเคราะห์ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ซึ่งจะต้องมีการจัดทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบันทุก 2 เดือน

1.2.3) ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ดำเนินการจัดทำทะเบียนเกษตรกรให้ครบทุกครัวเรือน รวมทั้งการปรับปรุงและตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน เก็บรวบรวมไว้ที่ศูนย์บริการฯ

1.3) การพยากรณ์และการเตือนภัย

1.3.1) การพยากรณ์ ดำเนินการสำรวจข้อมูลตามแบบรายงานการคาดคะเนผลผลิตไม้ผล จำนวน 8 ชนิด ได้แก่ ลิ้นจี่ ลำไย กาแฟ เงาะ มังคุด ทุเรียน มะม่วง และมะนาว โดยการสำรวจและรายงาน 3 ช่วง คือ ช่วงติดดอก ช่วงติดผลอ่อนและช่วงให้ผลผลิต แล้วส่งให้อำเภอและนำผลการคาดคะเนผลผลิตที่ได้รับจากจังหวัด อำเภอ แจ้งให้เกษตรกรทราบ

1.3.2) การเตือนภัยธรรมชาติ ภัยศัตรูพืช ภัยเศรษฐกิจ ดำเนินการ ดังนี้

- (1) เมื่อได้รับข้อมูลการเตือนภัยจากส่วนกลางผ่าน จังหวัด อำเภอ แจ้งให้เกษตรกรทราบก่อนเกิดเหตุการณ์ เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง ศัตรูพืชระบาด ราคาผลผลิตตกต่ำ เป็นต้น
- (2) เมื่อพบเหตุผิดปกติ หรือภัยเริ่มต้น เช่น น้ำท่วมฉับพลัน คลองชลประทานชำรุดเกิดโรคระบาดพืช สัตว์ ประมง ปริมาณผลผลิตมากเกินไปที่คาดคะเนไว้หลายเท่า การชุมนุมเรียกร้องของเกษตรกร เป็นต้น ให้แจ้งด่วนไปยังอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ การรายงานภัย เช่น เมื่อเกิดภัยธรรมชาติ ภัยศัตรูพืช หรือภัยเศรษฐกิจ ให้รีบรายงานความเสียหายไปยังอำเภอ ภายใน 24 ชั่วโมง ให้มีการกลั่นกรองรายงานโดยรอบคอบตามระเบียบของทางราชการ โดยระดับตำบลต้องผ่านคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ

Rajabhat Mahasarakham University

2) คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ควรมีการประชุมพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติ และร่วมกันวางแผนในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง หรือจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อเป็นการทบทวนบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีดังต่อไปนี้

2.1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์

- 2.1.1) จัดทำข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางบริหารจัดการศูนย์ฯ
- 2.1.2) จัดการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ทุกเดือนพิจารณากิจกรรม / โครงการ การวางแผน การปฏิบัติงานและการติดตามผล
- 2.1.3) กระตุ้นให้ผู้นำชุมชนและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนพัฒนา ด้านการเกษตร
- 2.1.4) วางแผนการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ ร่วมกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
- 2.1.5) ประสานงานจัดหางบประมาณและบริหารจัดการเงินทุนของศูนย์ (ในกรณีที่มีเงินทุน)
- 2.1.6) สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯ อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในพื้นที่ ในการดำเนินกิจกรรม

2.2) ด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร

2.2.1) จัดทำข้อมูลประจำตำบล ได้แก่ การสำรวจและรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งกระตุ้นให้เกษตรกรให้ข้อมูลที่ถูกต้องกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับเจ้าหน้าที่รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของตำบล สรุปผลข้อมูลและบริการข้อมูลแก่เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2.2) จัดการถ่ายทอดความรู้ ได้แก่ การหาความต้องการด้านฝึกอบรมดูงาน ฝึกงาน หรือ การแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร คัดเลือกและพัฒนาจุดสาธิตและวิทยากรเกษตรกร จัดกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ เช่น การฝึกอบรม ดูงาน แผลงสาธิต ฯลฯ

2.2.3) สนับสนุนการจัดทำวิสาหกิจชุมชน (ร่วมกันผลิต ร่วมกันจำหน่าย)

2.2.4) ด้านการเตือนภัย ได้แก่ การแจ้งข่าวเตือนภัยให้แก่ชุมชนให้เฝ้าระวังและแจ้งข่าวให้สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่ที่รับผิดชอบทราบเหตุผิดปกติหรือภัยธรรมชาติ ภัยศัตรูพืช สัตว์ประมง และภัยเศรษฐกิจอื่น ๆ

2.2.5) การรับรองรายงานต่าง ๆ เช่น ตรวจสอบความถูกต้องของผู้ประสบภัย
สำรวจข้าวนาปีนาปรัง และข้อมูลการเกษตรอื่น ๆ

2.2.6) สนับสนุนการสร้างและพัฒนาเครือข่ายทั้งด้านกลุ่มผู้ผลิต กลุ่มแปรรูป เครือข่ายการตลาด หรือองค์การในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

2.3) ด้านประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทุกกิจกรรมของศูนย์ฯ ให้ประชาชนรับทราบ และเข้าร่วมกิจกรรม เช่น ทางหอกระจายข่าว นิทรรศการ จัดกิจกรรม ล้อมวลชน ฯลฯ

5.4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาปรับปรุงการให้บริการของศูนย์บริการฯ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) ควรศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ ต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการฯ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงการบริหารงานของศูนย์บริการฯ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) ควรศึกษาผลกระทบของการดำเนินงานศูนย์บริการฯ ที่มีต่อเกษตรกรในพื้นที่ดำเนินงานของศูนย์บริการฯ เพื่อเป็นการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ อีกทางหนึ่ง